

predsedniške dolžnosti, da bi jih vsak rovtarski pastir bolje kot Vi. Toda bodite še do prvega občnega zбора, potem če ne pojedete z lepa, Vas bomo pa z grda spravili raz predsedniški stol. Do zdaj smo mislili, da imamo v Gorjah učitelja, ki je ves vnet za nas kmete, za naše koristi in pravice, ali kako grozno smo se zmotili. Sram naj Vas bo! Pfuj!*)

Iz tega pisma je razvidno, da tisto sirovo pisanje zoper učitelje v „Slovenca“ in „Domoljubu“ že rodi svoje sadove. To je odgoja na katoliški podlagi.

Z Goriškega. Na zadnjem zborovanju učiteljskega društva za goriški okraj se je pri predlogu, naj bi se g. Medvešek imenoval častnim članom društva, oddaljilo toliko društvenikov, da zbor ni bil več sklepčen. To postopanje je bilo žaljivo za predlagatelja in njegove somišljenike, pa tudi za g. Medveška, ki je največ pripomogel, da se je veljava učiteljstva dvignila in je učiteljstvo stopilo na organizovano delo. Tovarishi nas niso hoteli poslušati med štirimi stenami; zato smo prisiljeni razpravljati to zadevo v stanovskem listu.

Predlog zastran imenovanja častnim članom je izšel iz onega kroga, ki je že večkrat stopil v boj za skupne stanovske interese ter zaradi tega marsikaj pretrpel; iz kroga, ki je pogumno in vztrajno delal ter dvignil stanovski ugled — Učitelji, ki so v najhujšem boju stali tovarišem na čelu, gotovo zaslužijo vsaj toliko obzira od strani tovarišev, da bi jim ti ne obrnili brž hrbta, kadar mislijo, da se z njimi ne morejo strijati, ampak da bi ostali, poslušali, govorili in glasovali. Kaj bi bilo napačnega, če bi imenovali častnim članom moža, ki je za učiteljstvo toliko deloval, da več ni mogoče nobenemu učitelju na Goriškem! — Stan, ki ne zna ceniti svojih velikih mož, jih ni vreden. — Očitalo se je gosp. Medvešku, da bi se bil pustil vpreči v klerikalni voz ter vsled tega ne bil vreden posebnega pripoznanja za njegovo delovanje. To očitanje je krivično. Bi li bilo boljše, ako bi bil g. Medvešek stopil k oni stranki, ki je vse storila, da bi naš ugled in naše interese potlačila? Goriški učitelji v sedanjih razmerah ne moremo imeti svojega političnega lista. „Soče“ se nismo mogli več držati. Ostalo nam ni drugega, nego priskočiti na pomoč tja, odkoder se smemo pomoči nadejati in se je nam tudi s poštenim namenom obljubila. Mi ne smemo pozabiti, da ne uplivajo samo gg. poslanci na g. Medveška, ampak tudi on na nje. Čemu taka nezaupnost do tovariša, ki je postavil v nevarnost svojo eksistenco za naše interese! Hočete li biti podobni Izraelcem, katere je bil Mojzes izpeljal iz Egipta, a se ni upal z njimi v obljubljeni dežel, ker so se bili preveč privadili suženstva ter so samo eno posebno dobro znali: vedno godrnati. Če boste tako delali, ostanejo vaše kosti v puščavi in še le vaši otroci doženejo, kar nam vsem že sedaj tiče. — Tovarishi, ki so se za vas borili, so morali skrbno paziti, da so bili vestni in natančni v šoli, neomadeževani v družini in zunaj družine in šole; šele potem so se mogli spustiti v boj s hudimi nasprotniki šolstva in učiteljstva. In vi jim sedaj na njih prvaku tako povračujete. Vaš Narobe-Balaam vas ne reši, če boste tako križali načrte svojih najdelavnejših tovarišev; vaše kosti ostanejo v puščavi. —t.

Vestnik.

Dunaj 2. listopada. Včeraj je bilo v Katarininih dvoranah impozantno zborovanje avstrijskega učiteljstva, katerega se je vdeležilo nad 3000 učiteljev. Zastopani so bili učitelji vseh avstrijskih kronovin izimši Istro, Tirolsko in Bukovino, kar je dokaz sijajnega gmotnega stanja učiteljstva teh blaženih dežel. Zborovanje je otvoril predsednik nemške učiteljske zveze, Katschinka, ki je zlasti srčno pozdravil zastopnike slovenske, češke in poljske učiteljske zveze. Navzočniki so te zastopnike hrupno pozdravljali. Potem je izborna, velezanimivo in temeljito poročal o gmotnem stanju avstrijskega učiteljstva gosp.

Schreiter iz Grasllice. Njegov referat so večkrat pretrgali viharni medklici. O istem predmetu je kot nekako nadaljevanje govoril dunajski učitelj Jordan, iz katerega govora je bilo povzeti, kako žalostno se godi dunajskemu učiteljstvu pod Luegerjevo vlado, ki naj bi z onimi 10 000 gld., katere je plačalo mesto za banket včeraj zvečer, rajši rešil gladu suplente. Za njim je govoril učitelj Gangl iz Ljubljane kot zastopnik „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“, potem nadučitelj Tuček v imenu češkega učiteljstva in učitelj Salich v imenu češke-sleške učiteljske zveze. Govorili so tudi državni poslanci prof. Bendel, Heeger, Wrabetz, Iro in dr. Roser. V imenu poljskega učiteljstva je govoril učitelj Mayer, v imenu moravskih učiteljev nadučitelj Slamnik. Ko je še govoril učitelj Saitz ter spodbujal vse avstrijsko učiteljstvo k vztrajnemu nadaljnjemu delovanju, je prebral Schreiter resolucijo, ki zahteva, da se izpremeni § 55, točka I. drž. šol. zakona z dne 14. vel. travna 1869 v tem smislu, da bodo prejemki učiteljstva enaki prejemkom državnih uradnikov zadnjih štirih plačilnih razredov in da mora država 33% prispevati k stroškom, ki jih imajo dežele za šolstvo. Resolucija je bila sprejeta enoglasno in to z nepopisnim, viharnim navdušenjem. Ko je prečital Katschinka došle mnogobrojne brzojavne pozdrave, je zaključil zborovanje. — Toka, ki veje med avstrijskim učiteljstvom, ni mogoče več zamoriti!

Dunaj, 2. listopada. Shoda avstrijskega učiteljstva so se vdeležili tudi poslanci dr. Nietzsche, dr. Stöhr in dr. Menger. Pri voditelju naučnega ministrstva, Hartlu, je bila danes deputacija, katero je vodil predsednik shoda, Katschinka. Češko nemško učiteljsko zvezo je zastopal ravnatelj Rudolf iz Liberc, češko učiteljsko zvezo nadučitelj Tuček iz Stjahlave, poljsko učiteljsko zvezo nadučitelj Mayer iz Nov. Sonča v Galiciji in zvezo slovenskega učiteljstva učitelj Engelbert Gangl. Katschinka je v svojem nagovoru razložil namen shoda. Sklepi včerajšnjega shoda govore jasno in glasno, kaj hočemo učitelji. Trideset let se avstrijsko učiteljstvo zaman bori proti § 55. drž. šol. zakona. Sedaj prosi avstrijsko učiteljstvo, naj poprime vlada sama inicijativo v državnem zboru ter naroči deželni zborom, da izpremene § 55. drž. zakona v smislu včeraj sprejetih resolucij. Učiteljstvo ve dobro, da dežele ne zmorejo večjih bremen, zato pa naj pomaga učiteljstvu država. Vodja naučnega ministrstva Hartl je odgovoril, da se je že včeraj informiral o sklepih shoda, da pa misli, da bo sedanja državnozborska večina teško ustregla učiteljstvu, ker se je bati, da se bodo posamezni deželni zbori čutili prizadete v svoji avtonomiji. On pa bode podpiral težnje učiteljstva, ker vse stranke in najmerodajnejše osebe so edine v tem, da treba za učiteljstvo nekaj storiti. Glavno je, da se sanirajo deželne finance in sicer ne toliko z novimi dohodki kakor z državnim prispevanjem. Hartl je dejal, da bode storil, kar je mogoče, in avstrijsko učiteljstvo naj bode prepričano, da se zgodi v polni meri vse, kar se da doseči. Deputacija je odšla z vtiskom, da ima Hartl jasne pojme o stanju učiteljstva in njegovih najpravičnejših zahtevah. — Obširnejše poročilo o tem shodu priobčimo prihodnjich.

† **Dr. Janko Pajk**, c. kr. profesor in slovenski pisatelj, je umrl dne 7. t. m. v Ljubljani. N. v m. p.!

Učiteljica na štirirazrednici, v lepem kraju ob železnici, želi menjati svojo službo z učiteljico na tri, oziroma štirirazrednici tudi blizo železnice. Več pove iz prijaznosti uredništvo.

Slavnemu učiteljstvu tolminskega okraja na znanje. Odbor „Učiteljskega društva“ je izpremenil svoj sklep ter zaradi stroškov določil zborovanje dan volitve učiteljskih zastopnikov v okrajni šolski svet 22. listopada t. l. Dnevni red se objavi svoječasno.

Za Tolminsko učiteljsko društvo:
V Tolminu, 29. vinotoka 1899.

Matiya Kenda,
tajnik.

Andrej Vrtovec,
predsednik.

Plače služabnikom pri državnih železnicah se zvišajo na ta način, da se razvrstijo uradniki v šest službe-

*) To pismo je pisal 22letni cerkovnik. Uredn.

nih razredov s plačo 700 do 3800 gld.; poduradniki se razdele v pet razredov v plačo 600 do 1700 gld.; sluge imajo šest razredov s plačo do 1100 gld. — Kakor vidimo, bo tudi za to vrsto državnih uslužbencev povoljno skrbjeno.

Učitelji zaslužijo — z ozirom na svoje plače — častni naslov „podslug“ občin, okrajev, dežel in države! Koliko časa bo to še trpelo?

Izpiti učiteljske usposobljenosti v Gorici se začnejo dne 13. listopada ob 8. uri zjutraj. Oglasilo se je dosedaj 15 Italijank, 12 Slovenk in 1 Slovenec.

50 letnica škofa Jos. Juraja Strossmayerja. Dne 17. m. m. je preteklo 50 let, odkar imajo Hrvatje svojega oboževanega rodoljuba Jos. Juraja Strossmayerja na škofovem prestolu. Bože čuvaj ga hrvaškemu narodu in slovanstvu sploh!

Štev. 5. Razpis ustanove.

„Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ razpisuje s tem „Cesarja Franca Jožefa I. jubilejsko ustanovo za učiteljske sirote na Kranjskem“ v letnem znesku 40 gld.

Ustanova velja za ljudske, srednje in visoke šole, izvzemši bogoslovje, ne oziraje se na kraj, kje dotičnik stanuje.

Pravico do te ustanove imajo: 1. Učiteljske sirote po očetu in materi; v pomanjkanju teh 2. učiteljske sirote po očetu; v pomanjkanju teh 3. učiteljske sirote po materi; v pomanjkanju teh 4. učiteljski otroci sploh.

Prošnje, opremljene z zadnjima dvema šolskima izpričevaloma in ubožnim listom, naj se pošljejo društvenemu odboru do 20. listopada t. l. (L. mestna šola, Komenskega ulice.)

V Ljubljani, dne 10. vinotoka 1899.

Za odbor:

Andrej Žumer,
t. č. predsednik.

Jakob Dimnik,
t. č. blagajnik.

Juraj Režek,
t. č. tajnik.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 873

o. šol. sv. Na štirirazrednici v Metliki je razpisana služba učitelja s postavno plačo v stalno ali začasno nameščenje in je oddajati prošnje do 20. listopada t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Črnomlju.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju, dne 4. listopada 1899.

Št. 929

o. šol. sv. Na enorazredni ljudski šoli v St. Lambertu je razpisano učiteljsko mesto v stalno, oziroma začasno nameščenje.

Prosvenci za to službo naj pošiljajo svoje pravilno opremljene prošnje do 30. t. m. tu-sem.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 6. listopada 1899.

Listnica uredništva:

Na Goriško: Prihodnjic! Pozdrav!

Listnica upravnštva:

Bližamo se koncu leta; treba bo poravnati račune v tiskarnici; zato prosimo delžnike, da store svojo časnikarsko dolžnost in nas rešijo iz zadrege.

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udnine. — Spisi naj se blazozvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Francišek Črnogoj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljave naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., $\frac{1}{3}$ strani 5 gld., $\frac{1}{4}$ strani 4 gld., $\frac{1}{8}$ strani 2 gld.; manjši inserati po 10 kr. poštne vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštne še 3 gld.

Lastnik in založnik: „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“; tisk Miličeve tiskarnice v Ljubljani.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova knjigotržnica

↔ v Ljubljani ↔

ima vedno največjo zalogo vseh v naši kronovini uvedenih šolskih knjig in zemljevidov ter priporoča slavnim krajinim šolskim svetom in šolskim vodstvom v nakup:

Glavne oblike zemeljskega površja 2 gld. 50 kr.
Napete na platno in z luknjicami 3 . 50 .
Napete na platno in s palčicami 4 . — .
Zavojnina in frankovana pošiljatev — . 50 .

Slovenski stenski abecednik s slikami

na 25 tablicah 2 gld. 50 kr.; na 13 močnih lepenkah z obročki za obešanje 5 gld. 75 kr.; na 25 močnih lepenkah, vsaka posebe napeta, tudi z obročki za obešanje 8 gld. 75 kr. Za vozni list in zavojnino računamo 30 kr.

Praprotnikov mali šolski besednjak

slovenskega in nemškega jezika 6. natisk. — Obširno pomnožil in popravil Jakob Dimnik; cena vezani knjigi 1 gld.

Ženska ročna dela

za pouk na ženskih učiteljskih. — Sestavila Pavla pl. Renzenberg l. del: Kvačkanje, cena vezani knjigi 90 kr.

V zalogi R. Šeberjeve tiskarnice v Postojni je ravnokar izšel:

Ročni zapisnik

imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja
na Kranjskem,
Južno - Štajarskem in Primorskem

in z osebnim staležem

kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva

za šolsko leto

1899/1900.

VI. LETNIK.

Sestavil

Štefan Primožič,

učitelj.

Cena: za 75 učen. 70 kr., za 100 učen. 75 kr., za 125 učen. 80 kr., za 150 učen. 85 kr. itd., po pošti 5 kr. več.